Coimisiún na Scrúduithe Stáit

An tSraith Shóisearach, 2025

Aistriúchán
Ar Scéim Mharcála

Na Clasaicí

Comhleibhéal

Nóta do mhúinteoirí agus do scoláirí faoi úsáid na scéimeanna marcála foilsithe

Níl na scéimeanna marcála a fhoilsíonn Coimisiún na Scrúduithe Stáit ceaptha lena n-úsáid mar cháipéisí astu féin. Is áis riachtanach iad ag scrúdaitheoirí a théann faoi oiliúint i léirléamh agus i gcur i bhfeidhm ceart na scéime. Mar chuid den oiliúint sin, as measc rudaí eile, déantar samplaí d'obair na scoláirí a mharcáil agus déantar plé ar na marcanna a bhronntar, mar mhaithe le cur i bhfeidhm ceart na scéime a shoiléiriú. Déanann Scrúdaitheoirí Comhairleacha monatóireacht ar obair na scrúdaitheoirí ina dhiaidh sin le cinntiú go gcuirtear an scéim mharcála i bhfeidhm go comhleanúnach agus go beacht. Bíonn an Príomhscrúdaitheoir i bhfeighil an phróisis agus is gnách go mbíonn Príomhscrúdaitheoir Comhairleach ag cuidiú leis. Is é an Príomhscrúdaitheoir an t-údarás deiridh i dtaca le cé acu a cuireadh an scéim mharcála i bhfeidhm i gceart ar aon phíosa d'obair iarrthóra nó nár cuireadh.

Is cáipéisí oibre na scéimeanna marcála. Cé go n-ullmhaítear dréachtscéim mharcála roimh an scrúdú, ní chuirtear bailchríoch uirthi go dtí go gcuireann scrúdaitheoirí i bhfeidhm ar obair iarrthóirí í agus go dtí go mbailítear agus go meastar an t-aiseolas ó na scrúdaitheoirí uile, i bhfianaise raon iomlán na bhfreagraí a thug na hiarrthóirí, leibhéal foriomlán deacrachta an scrúdaithe agus an ghá le comhleanúnachas caighdeán a choimeád ó bhliain go bliain. Aistriúchán ar an scéim chríochnaithe atá sa cháipéis fhoilsithe seo, mar a cuireadh i bhfeidhm ar obair na n-iarrthóirí uile í.

Is cóir a nótáil i gcás scéimeanna ina bhfuil freagraí nó réitigh eiseamláireacha nach bhfuil sé i gceist a chur in iúl go bhfuil na freagraí ná na réitigh sin uileghabhálach. D'fhéadfadh sé go bhfuil leaganacha éagsúla nó malartacha ann a bheadh inghlactha freisin. Ní mór do na scrúdaitheoirí tuillteanas gach freagra a mheas agus téann siad i gcomhairle lena Scrúdaitheoirí Comhairleacha nuair a bhíonn amhras orthu.

Scéimeanna Marcála san am atá le teacht

Ní cóir talamh slán a dhéanamh d'aon rud a bhaineann le scéimeanna marcála san am atá le teacht bunaithe ar scéimeanna a bhí ann cheana. Cé go mbíonn na bunphrionsabail mheasúnachta mar an gcéanna, is féidir go mbeadh athrú ar shonraí marcála cineál áirithe ceiste i gcomhthéacs na páirte a bheadh ag an gceist sin sa scrúdú foriomlán bliain áirithe ar bith. Bíonn sé de fhreagracht ar an bPríomhscrúdaitheoir bliain áirithe ar bith a dhéanamh amach cén tslí is fearr a chinnteoidh go measfar obair na n-iarrthóirí go cothrom agus go cruinn, agus go gcoimeádfar caighdeán comhleanúnach measúnachta ó bhliain go bliain. Dá réir sin, d'fhéadfadh gnéithe de struchtúr, de mhionsonraí agus de chur i bhfeidhm na scéime marcála in ábhar áirithe athrú ó bhliain go bliain gan rabhadh.

Clasaicaí na Sraithe Sóisearaí 2025
Scéim Mharcála

Roinn A — Miotas agus an Saol Laethúil — 180 marc

Eolas Ghinearálta: 0 marc mura bhfuil freagra bailí no má fágadh an cheist bán.

Ceist 1: 30 marc

(a) Críochnaigh an tábla a leanas le hainm gach laoich sna híomhánna thuas a scríobh isteach.

10 marc: 4+3+2+1

1. Peirséas
2. Aeinéas
3. Earcail
4. Iasón / Méidé

(b) Roghnaigh íomhá **amháin** as páirt **(a)** agus luaigh **trí** mhionsonra ón íomhá a chabhraigh leat an laoch a aithint. **8 marc: 3+3+2** (aon sonra bailí)

(c) Roghnaigh miotas faoi laoch a ndearna tú staidéar air agus déan cur síos ar ról **aon** charachtair bhaininn sa mhiotas sin. Tig leat miotas a roghnú faoi laoch a léirítear sna híomhánna 1-4.

12 mharc: i mbandaí

- Ról = an pháirt a rinneadh sa scéal, na gníomhaíochtaí a rinneadh, níos mó ná cur síos ar an gcarachtar

12 mharc: cur síos iomlán ar an ról, eolas mionsonraithe, ní mór an carachtar a ainmniú

9 marc: cur síos páirteach ar an ról, eolas ginearálta den chuid is mó, ní mór an carachtar a ainmniú

6 mharc: insítear an scéal, tagairt don ról, tagairt don charachtar (m.sh. Banphrionsa na Créite)

4 mharc: cur síos an-bhunúsach (ról / carachtar); ní miotas laoich é ach déantar cur síos maith ar an ról

2 mharc: ní thugtar ach ainm an mhiotais nó an charachtair bhaininn

Ceist 2: 30 marc

(a) Léigh na ráitis a leanas faoin sliocht. Cuir tic () sa bhosca le chur in iúl cé acu an bhfuil gach ráiteas fíor **nó** bréagach.

10 marc: 2 mharc an ceann

(i) **Bréagach**
(ii) **Bréagach**
(iii) **Fíor**
(iv) **Bréagach**
(v) **Fíor**

(b) Ainmnigh **dhá** ghníomh a rinne Romalas **nó** Réamas sa sliocht thuas agus mínigh an chúis a ndearnadh gach gníomh acu.

8 marc: 4 mharc do gach beart

4 mharc: gníomhaíocht bhailí agus míniú mionsonraithe

2 mharc: gníomhaíocht bhailí agus roinnt mínithe

1 mharc: ainmnítear an ghníomhaíocht bhailí agus é sin amháin

(c) Bunaithe ar an leagan seo de mhiotas Romalais agus Réamais, cad iad **dhá** luach a bhí tábhachtach do na Rómhánaigh, dar leat? Mínigh do fhreagra.

12 mharc: 6 mharc do gach luach

6 mharc: luach bailí agus míniú mionsonraithe

3 mharc: luach bailí agus roinnt mínithe

1 mharc: ainmnítear an luach bailí agus é sin amháin

Ceist 3: 30 marc

(a) Tabhair **dhá** dhifríocht idir na leaganacha den mhiotas in Téacs A agus Téacs B.

5 mharc: 3+2 (aon difríocht bhailí)

(b) Cé acu leagan den mhiotas is fearr leat, Téacs A **nó** Téacs B? Mínigh do fhreagra le hanailís ar mhionsonraí as an **dá** théacs.

15 mharc: i mbandaí

15 mharc: míniú an-mhaith ar an rogha, anailís forbartha trí úsáid a bhaint as sonraí ón **dá** théacs

12 mharc: míniú an-mhaith ar an rogha, roinnt anailíse trí úsáid a bhaint as sonraí ón **dá** théacs

9 marc míniú maith ar an rogha, roinnt anailíse, sonraí ó théacs **amháin**

5 mharc: ráiteas nó míniú an-bhunúsach ar an rogha

(c) Mínigh an chúis a bhfuil leaganacha difriúla ann de mhiotais Shean-Ghréagacha / Shean-Rómhánacha.

10 marc:i mbandaí

10 marc: míniú an-mhaith, eolas mionsonraithe

7 marc: míniú maith, eolas ginearálta den chuid is mó

4 mharc: míniú bunúsach

2 mharc: míniú an-bhunúsach

Ceist 4: 30 marc

(a) Cad is féidir linn a fhoghlaim ó na híomhánna seo faoi chothú agus itheachán sa tSean-Ghréig agus sa tSean-Róimh?
Tagair do mhionsonra amháin ar a **laghad** as gach íomhá i do fhreagra.

15 mharc: 5 mharc ar gach íomhá

5 mharc: pointe an-mhaith, sonra sonrach san íomhá in úsáid

3 mharc: pointe maith, tagairt ghinearálta don íomhá

1 mharc: pointe an-bhunúsach

(b) An bhfaigheann aos óg an lae inniu taithí ar bhia sa tslí chéanna is a bhíodh ag an aos óg sa tSean-Ghréig **nó** sa tSean-Róimh? Tabhair cúiseanna ar do fhreagra agus cuir san áireamh sain-mhionsonraí.

15 mharc: i mbandaí

15 mharc: pointí forbartha, fianaise mhionsonraithe ag teacht leo, samplaí maithe

12 mharc: pointí maithe, roinnt fianaise mionsonraithe ag teacht leo

9 marc: míniú ar phointe maith amháin ar a laghad **nó** luaitear roinnt mhaith pointí gairide, fianaise shonrach

6 mharc: míniú páirteach, fianaise ghinearálta, easpa comparáide

3 mharc:ráiteas an-bhunúsach, gan cúis ar bith

Ceist 5: 32 marc

Roghnaigh duine **amháin** as Liosta A **agus** roghnaigh duine **amháin** as Liosta B.
Tabhair **ceithre** ghiota eolais faoi eispéiris gach duine acu sa tsochaí. Is cóir duit sain-mhionsonraí a thabhairt, amhail faoina: ngnáthaimh laethúla, saol baile, stádas sóisialta agus gairm bheatha.

32 mharc: 16 mharc (4x4) ar gach duine
4 mharc: ar gach pointe mionsonraithe
2 mharc: ar gach pointe bailí

Ceist 6: 28 marc

(a) Cad é an nós nó an cleachtas ba neamhghnáiche a bhí ag daoine a mhair sa tSean-Ghréig **nó** sa tSean-Róimh, dar leat? Tabhair cúiseanna le do fhreagra.

14 mharc: i mbandaí

14 mharc: pointí forbartha faoi aduaine custaim nó cleachtais, fianaise an-sonrach / mhionsonraithe ag teacht leo

12 mharc: pointí maithe faoi aduaine custaim nó cleachtais, roinnt fianaise sonrach / mionsonraithe ag teacht leo

9 marc: plé ar aduaine custaim nó cleachtais, fianaise ghinearálta

6 mharc: díriú ar na ceisteanna, iarracht míniú a thabhairt

3 mharc:ráiteas an-bhunúsach faoi chustam nó cleachtas, gan cúis ar bith

(b) Conas a chabhraigh foghlaim faoin tSean-Ghréig agus faoin tSean-Róimh leat an domhan ina bhfuil cónaí orainn inniu a thuiscint? I do fhreagra tig leat do staidéar ar mhiotas **agus/ nó** ar an saol laethúil a phlé.

14 mharc:i mbandaí

14 mharc: pointí forbartha, fianaise an-sonrach / mhionsonraithe ag teacht leo

12 mharc: pointí maithe, roinnt fianaise shonrach / mhionsonraithe ag teacht leo

9 marc: míniú ar phointe amháin, fianaise ghinearálta

6 mharc: díriú ar na ceisteanna, iarracht míniú a thabhairt

3 mharc:ráiteas an-bhunúsach

Roinn B	**Domhan Aichill, an Róimh**	**180 marc**

Ceist 7: 30 marc

(a) Sainaithin na cineálacha foirgneamh in íomhánna 1-3 trí uimhir gach íomhá a scríobh sa tábla thíos.

5 mharc: 2+2+1

Foirgneamh:	**Amfaitéatar**	**Teampall**	**Thermae**
Uimhir na híomhá:	3.	2.	1.

(b) Roghnaigh íomhá amháin as páirt (a) agus déan cur síos ar thrí ghné ailtireachta san íomhá.

15 mharc: 5 mharc (2+3) ar gach gné

Ainm: 2 mharc

Cur síos:

3 mharc:cur síos maith ar an ngné

1 mharc: cur síos an-bhunúsach ar an ngné

(c) Mínigh an fheidhm a bhaintí as **dhá** cheann ar bith d'fhoirgnimh, struchtúir nó spásanna poiblí sa tSean-Róimh a bhfuil staidéar déanta agat orthu.

10 marc: 5 mharc (1+4) ar gach feidhm foirgnimh

Ainm: 1 mharc

Feidhm:

4 mharc: míniú maith ar an bhfeidhm

2 mharc: míniú an-bhunúsach ar an bhfeidhm

Ceist 8: 30 marc
Samhlaigh go bhfuil tú ag freastal ar ócáid nó ag glacadh páirt i ngníomhaíocht in ionad poiblí sa tSean-Róimh, agus freagair na ceisteanna thíos.

(a) Déan cur síos ar an ócáid / gníomhaíocht, agus cuir mionsonraí faoi na pointí thíos san áireamh. Tig leat tacú le do fhreagra le léaráid sa spás ar an gcéad leathanach eile.

- cé atá i láthair
- cad atá ar siúl
- do thaithí phearsanta ar fhreastal nó ar rannpháirtíocht.
- leagan amach an fhoirgnimh, struchtúir nó spáis phoiblí áit a dtarlaíonn sí.

22 mharc: 1+1+20
Teideal an eachtra: **1 mharc**
Ainm an fhoirgnimh: **1 mharc**
Cur síos: 20 marc i mbandaí
20 marc: cur síos an-mhionsonraithe, plé ar gach **ceithre** phointe
15 mharc: cur síos mionsonraithe, plé maith ar **thrí** phointe ar a laghad
10 marc: cur síos ginearálta den chuid is mó nó **dhá** phointe mhionsonraithe
5 mharc: cur síos an-bhunúsach

(b) Mínigh an chúis a dtarlaíonn an eachtra / an ghníomhaíocht i gcuid **(a)** san fhoirgneamh, struchtúr nó spás poiblí áirithe seo.

8 marc: i mbandaí
8 marc: míniú an-mhaith
5 mharc: míniú maith
2 mharc: ráiteas nó míniú an-bhunúsach

Ceist 9: 30 marc

(a) Cén fáth ar áirigh na Rómhánaigh saothair ealaíne, ar nós na dealbhóireachta a léirítear in Íomhá A, nuair a choimisiúnaigh siad foirgnimh, struchtúir nó spásanna poiblí? Mínigh do fhreagra, agus tagair do shampla **amháin ar a laghad** a bhfuil staidéar déanta agat air.

15 mharc: i mbandaí
15 mharc: pointí forbartha, fianaise an-sonrach / an-mhionsonraithe ag teacht leo, tagairt d'ealaín / d'ailtireacht sampla
12 mharc: pointí maithe, roinnt fianaise sonrach / mhionsonraithe ag teacht leo, tagairt d'ealaín / d'ailtireacht sampla
9 marc: míniú ar phointe amháin, fianaise ghinearálta, tagairt do shampla
5 mharc: ráiteas an-bhunúsach, gan cúis ar bith

(b) An bhfuil ealaín / ailtireacht úsáideach mar fhoinse staire, dar leat? Tabhair cúiseanna le do fhreagra le fianaise ó fhoirgneamh, struchtúr nó spás poiblí **amháin ar a laghad a** bhfuil staidéar déanta agat air.

15 mharc: i mbandaí
15 mharc: pointí forbartha, fianaise an-sonrach / an-mhionsonraithe ag teacht leo, tagairt do shampla
12 mharc: pointí maithe, roinnt fianaise sonrach / mhionsonraithe ag teacht leo, tagairt do

shampla

9 marc: míniú ar phointe amháin, fianaise ghinearálta, tagairt do shampla

5 mharc: ráiteas an-bhunúsach, gan cúis ar bith

Ceist 10: 30 marc

(a) Déan cur síos go mion ar na torthaí idirghabhála Apalló i dTéacs A.

10 marc: i mbandaí

10 marc: cur síos an-mhaith, eolas mionsonraithe

7 marc: cur síos maith, eolas ginearálta den chuid is mó, ag brath ar ráitis, go hiomlán cruinn

4 mharc: roinnt eolas cruinn **nó** ráitis ón téacs amháin seachas cur síos dílis

2 mharc: pointe an-bhunúsach

(b) An aontaíonn tú go bhfuil an locht ar na déithe / bandéithe as an bhfulaingt agus an phian san *Íliad*? Mínigh do fhreagra le samplaí ó Théacs A **agus** le samplaí eile ón *Íliad*.

12 mharc: i mbandaí

12 mharc: pointí forbartha, fianaise an-sonrach / an-mhionsonraithe ó Théacs A ag teacht leo **agus** sampla amháin eile ar a laghad ó théacs *Iliad* (i.e. **ní** cúlra amháin, m.sh. Breithiúnas Phairis)

9 marc: pointí maithe, roinnt fianaise shonrach / mionsonraithe ag teacht leo, fianaise ó Théacs A **agus** ó shampla amháin eile ar a laghad ó *Iliad*

6 mharc: míniú ar phointe maith amháin, fianaise ghinearálta, tagairt do Théacs A **nó** *Iliad*

3 mharc:ráiteas, míniú nó sampla an-bhunúsach

(c) Tabhair **dhá** chúis nach leanann gníomhartha Euphorbus an cód Hóiméarach do laochra.

8 marc: 4 mharc ar gach cúis

4 mharc: freagra bailí

Ceist 11: 30 marc

(a) Tabhair sainmhíniú ar **cheithre** cinn de na coincheapa Sean-Ghréagacha seo.

12 mharc: 3 mharc ar gach coincheap

3 mharc: sainmhíniú maith

1 mharc: sainmhíniú an-bhunúsach

(b) An dóigh leat go bhfuil na coincheapa Sean-Ghréagacha i bpáirt **(a)** ábhartha fós do dhéagóirí an lae inniu? Tabhair fáth le do fhreagra.

6 mharc: i mbandaí

6 mharc: míniú maith

4 mharc: iarracht mhaith ar mhíniú a thabhairt

2 mharc: ráiteas an-bhunúsach

(c) Cé acu ceann den dá laoch seo, Aichill **nó** Eachtar, is fearr a léiríonn an cód Hóiméarach ina chuid gníomhartha, dar leat? Bíodh fianaise agat as an *Íliad* mar thacaíocht le do fhreagra.

12 mharc: i mbandaí

12 mharc: pointí forbartha, fianaise an-sonrach / an-mhionsonraithe ó *Iliad* ag teacht leo, naisc

mhaithe leis an gcód Hóiméarach

9 marc: pointí maithe, roinnt fianaise shonrach / mhionsonraithe ó *Iliad* ag teacht leo, naisc leis an gcód Hóiméarach

6 mharc: míniú ar phointe maith amháin ar a laghad, fianaise ghinearálta, tagairt do *Iliad*

3 mharc:ráiteas, míniú nó sampla an-bhunúsach

Ceist 12: 30 marc

(a) Meaitseáil ainm gach carachtair thíos lena gcur síos agus comhlánaigh an tábla.
Tá an chéad cheann déanta duit.

10 marc: 2 mharc an ceann

Cur síos	Uimhir
an aghaidh a lainseáil míle long	4.
athair Eachtair	**2**
duais chogaidh Aichill	**1**
máthair Eachtair	**3**
duais chogaidh Agaiméamnóin	**6**
mac le hEachtar.	**5**

(b) Bunaithe ar do léamh ar an *Íliad*, mínigh conas a d'imir Cogadh na Traí tionchar ar charachtar neamhchomhraiceach **amháin**. Is ceadmhach carachtar a phlé ón liosta i bpáirt **(a)**.

10 marc: i mbandaí

10 marc: míniú an-mhaith, fianaise an-sonrach / an-mhionsonraithe ó *Iliad* ag teacht leis

7 marc: míniú maith, roinnt fianaise shonrach / mhionsonraithe ó *Iliad* ag teacht leis

5 mharc: míniú ar phointe maith amháin **nó** roinnt mhaith ráitis ghairide, fianaise ghinearálta

3 mharc:ráiteas, míniú nó sampla an-bhunúsach; ní dhéantar ach an carachtar a ainmniú

(c) I do thuairim, cén cineál carachtair san *Íliad* is spéisiúla, laoch **nó** carachtar neamhchomhraiceach? Tabhair cúiseanna le do fhreagra.

10 marc: i mbandaí

10 marc: pointí forbartha, fianaise an-sonrach / an-mhionsonraithe ó *Iliad* ag teacht leo

7 marc: pointí maithe, roinnt fianaise shonrach / mhionsonraithe ó *Iliad* ag teacht leo

5 mharc: míniú ar phointe maith amháin **nó** roinnt mhaith ráitis ghairide, fianaise ghinearálta

3 mharc:ráiteas, míniú nó sampla an-bhunúsach

Roinn C	Laidin – Teanga Chlasaiceach	180 marc

Ceist 13: 17 marc

(a) Scríobh uimhir gach frása nó giorrúcháin Laidine thíos isteach sa bhosca in aice lena bhrí.
12 mharc: 2 mharc an ceann

Brí	**Uimhir**
intinn faoi smacht	6
scríofa ina dhiaidh	5
in ionad tuismitheora	1
tar éis meán lae	3
beir ar an bhfaill	4
sna focail chéanna go díreach	2

(b) Cén fáth a n-úsáidtear frásaí agus giorrúcháin Laidine fós inniu, dar leat? Mínigh do fhreagra.
5 mharc: i mbandaí
5 mharc: míniú an-mhaith
3 mharc: míniú maith
1 mharc: easpa mínithe

Ceist 14: 22 marc

(a) Comhlánaigh an tábla thíos faoi na haidiachtaí Béarla i mBosca A a díorthaíodh ó ainmfhocail na Laidine. Tá an chéad cheann déanta duit.

12 mharc: 1 mharc in aghaidh na míre

Míniú ar aidiacht Bhéarla i mBosca A	Aidiacht Bhéarla i mBosca A	Ainmfhocal Laidine (ainmneach uatha, ginideach uatha)
ar nós capaill	equine	equus, equi
cairdiúil	**amicable**	**amicus, amici** **amica, amicae**
bainteach le mac nó iníon	**filial**	**filius, filii** **filia, filiae**
páistiúil	**puerile**	**puer, pueri**
ar nós leoin	**leonine**	**leo, leonis**

(b) Comhlánaigh an tábla thíos agus scríobh isteach an chéad trí phríomhpháirt de gach briathar Laidine óna dtagann na haidiachtaí Béarla seo. Tá an chéad cheann déanta duit.

10 marc: 5 mharc in aghaidh an bhriathair(2+2+1)

Aidiacht Bhéarla	Briathar Laidine (an chéad trí phríomhpháirt)
visible	video, videre, vidi
portable	**porto, portare, portavi,**
audible	**audio, audire, audivi**

Ceist 15: 20 marc: 5 mharc an ceann

3,
1,
4,
2.

Ceist 16: 8 marc: 2 mharc an ceann

2,
4,
1,
3.

Ceist 17: 10 marc: 2 mharc an ceann

(a) Trōiānōs
(b) Parāre
(c) multa
(d) nārrat
(e) quī

Ceist 18: 15 mharc: 3 mharc an ceann

(a) threoraigh na déithe thú
(b) má fhanann tú inár gcathair
(c) Ní theastaíonn ó Aeinéas an chathair a fhágáil
(d) Cuireann Iúpatar Mearcair amach go feargach
(e) níos brónaí ná Aeinéas

Ceist 19: 31 marc

- Ní ghearrfar pionós ar iarrthóirí as eolas breise mícheart a chur san áireamh
- Féadfar páirtchreidiúint a thabhairt d'iarrthóirí as freagraí a chuimsíonn:
    - Eolas ábhartha bunaithe ar a dtuiscint ar fhocail/frásaí aonair
    - Eolas ábhartha bunaithe ar a dtuiscint ghinearálta ar an sliocht

Freagraí táscacha

(a) **3 mharc:** 2 ligean orthu de bheith + 1 fir

(b) **3 mharc:** 2 codladh + 1 i dteach

(c) **6 mharc:** dhá phointe ón téacs / léirmhíniú bailí ar an téacs
3 mharc: pointe amháin ón téacs

(d) **3 mharc:** 2 teach beag + 1 daoine oscailte / fáilteacha

(e) **3 mharc:** 3 tugadh cuireadh isteach dóibh; (bhéic gan ach 1 mharc)

(f) **6 mharc:** dhá phointe ón téacs / léirmhíniú bailí ar an téacs
3 mharc: pointe amháin ón téacs

(g) **3 mharc:** 2 tagtha i láthair + arís 1

(h) **4 mharc:** 3 rinneadh fíon + de rud ar bith 1

Ceist 20: 57 marc

Ní ghearrfar pionós ar iarrthóirí as focail a chur isteach nó a aistriú ar bhealach níos gonta fad is a choinnítear an bhrí iomlán.

- Tabhair marcanna iomlána in aghaidh na habairte nuair atá siad **comhchiallach ar a laghad** leis na gciall fhoriomlán.
- Tabhair 1 mharc in aghaidh an fhocail nuair atá an t-aistriúchán **comhchiallach ar a laghad.**
- Tabhair páirtmharcanna in aghaidh an fhocail nuair atá mionearráid **amháin** ann. (Féach an tAguisín)
- Tabhair 0 marc in aghaidh an fhocail a**s níos mó ná dhá** mhionearráid nó earráid mhór **amháin**. (Féach an tAguisín)
- Tabhair 0 marc ar gach focal suntasach atá **fágtha ar lár** ón aistriúchán.

Philēmōn … sedēbant. **8 marc**

Iuppiter … dīxit: **6 mharc**

"prō … dabō." **6 mharc**

subitō … mūtāvit. **8 marc**

tum … cupitis?" **7 marc**

Philēmōn … cupimus." **8 marc**

vir … custōdiēbant. **8 marc**

tandem … mūtāvit. **6 mharc**

Roinn D	Sean-Ghréigis – Teanga Chlasaiceach	180 marc

Ceist 21: 21 marc

12 mharc: 2 mharc an ceann

(c) ἀσθμα

(e) χολερα

(f) ἀναιμια

(a) γλαυκωμα

(b) ἐκζεμα

(d) ἀρθριτις

(g) 9 marc: 3 mharc an ceann

Ceist 22: 14 mharc

(a) Focal Ceart Sean-Ghréigise**(4 mharc)**
(b) Focail Cheart Sean-Ghréigise**(5 marks, 3+2)**

*** Ní bhronntar aon mharcanna mura dtagann na focail ó Abairt A**

(c) 5 mharc (3+1+1)
Brí cheart an fhocail Bhéarla: **3 mharc**
Tagairt do bhrí gach focal Gréigise: **1 mharc an ceann**

Ceist 23: 20 marc: 4 mharc an ceann

3,
4,
1,
2,
5.

Ceist 24: 15 mharc: 3 mharc an ceann
(a) thit an rí, **(b)** rinne mé dochar do, **(c)** é, **(d)** a, **(e)**ó.

Ceist 25: 10 marc: 2 mharc an ceann
(a) βραχιονα, **(b)** ἀποθανειν, **(c)** μοι, **(d)** εἰς, **(e)** ἀνδρειος.

Ceist 26: 33 marc

- Ní ghearrfar pionós ar iarrthóirí as eolas breise mícheart a chur san áireamh
- Féadfar páirtchreidiúint a thabhairt d'iarrthóirí as freagraí a chuimsíonn:
  - Eolas ábhartha bunaithe ar a dtuiscint ar fhocail/frásaí aonair
  - Eolas ábhartha bunaithe ar a dtuiscint ghinearálta ar an sliocht

Freagraí táscacha

(a) 3 mharc: (2+1) aon dá phointe bhailí; Is cailín í, Tá Apalló i ngrá léi, iníon Phlegas

(b) 3 mharc: (2+1) Tá a mhac /a hiníon á (h)iompar ag Koronis

(c) 3 mharc: (1 tuairim + 2 chúis)tá sí i ngrá le fear eile / tá sí ina cónaí le fear eile; 1 mharc ar gan a bheith sásta faoin toircheas

(d) 3 mharc: (2+1) athraíonn an charóg ó dhubh go bán

(e) 3 mharc: (2+ 1) Tógann Apalló Asklepios ó bholg a mháthar

(f) 3 mharc: (2+1) go Céarón an ceinteár

(g) 3 mharc: (1+1+1) saíocht an leighis agus na n-ainmhithe

(h) 6 mharc: (3+3) cuirtear cosc ar a mbás + treoraíonn sé amach ó Háidéas iad; léirmhíniú bailí ar an dá phointe

(i) 6 mharc: (2+2+2)

Ceist 27: 54 marc

- Ní ghearrfar pionós ar iarrthóirí as focail a chur isteach nó a aistriú ar bhealach níos gonta fad is a choinnítear an bhrí iomlán.
- Tabhair marcanna iomlána in aghaidh na habairte nuair atá siad **comhchiallach ar a laghad** leis na gciall fhoriomlán.
- Tabhair 1 mharc in aghaidh an fhocail nuair atá an t-aistriúchán **comhchiallach ar a laghad.**
- Tabhair páirtmharcanna in aghaidh an fhocail nuair atá mionearráid **amháin** ann. (Féach an tAguisín)
- Tabhair 0 marc in aghaidh an fhocail a**s níos mó ná dhá** mhionearráid nó earráid mhór **amháin**. (Féach an tAguisín)
- Tabhair 0 marc ar gach focal suntasach atá **fágtha ar lár** ón aistriúchán.

<u>Ἀσκληπιος</u>... εἰπεν· **(8 marc)**
"φοβον... <u>φαρμακα</u>." **(7 marc)**
οὐν... <u>κεραυνῳ</u>. **(5 mharc)**
Ἀπολλων... <u>ἐποιησαν</u>. **(8 marc)** (1 mharc ar <u>ὠργισθη Διι</u>)
Ζευς... ἠθελησεν, **(6 mharc)**
ἀλλα... ἐκελευσεν. **(9 marc)** (1 mharc ar <u>ἀντι τουτου</u>)
ὁ μεν Ἀπολλων... ἐπαθεν. **(11 mharc)**

Ceist 28: 13 mharc

(a) 8 marc: 2 mharc an ceann

(i) Fíor **(ii)** Bréagach **(iii)** Fíor**(iv)** Fíor

(b) 5 mharc: i mbandaí

5 mharc: míniú an-mhaith
3 mharc: míniú maith
1 mharc: easpa mínithe

Aguisín: Samplaí de mhionearráidí agus de mhórearráidí san aistriúchán

Aistriúchán Laidine go Béarla/Gaeilge.

Samplaí de 'mhionearráid':
- nuair a léiríonn aistriúchán tuiscint neamhiomlán ar:
  - aimsir, modh, nó ábhar briathair
  - tuiseal nó uimhir ainmfhocail
  - comhaontú nó céim aidiachta (m.sh. breischéim in ionad sárchéime)
  - uimhir, pearsa nó inscne forainm (m.sh. é (him) ina ionad é (it)
  - gaol idir ábhar agus oibiacht briathair
  - aistriúchán ar thuiseal tabharthach, ginideach nó tuiseal tabharthach
  - brí/ sainmhíniú ar fhocal

Sampla de 'mhór-earráid':
- nuair a léiríonn aistriúchán tuiscint neamhleor ar:
  - brí/ sainmhíniú ar fhocal

Aistriúchán na Sean-Ghréigise go Béarla/Gaeilge

Samplaí de 'mhionearráid':
- nuair a léiríonn aistriúchán tuiscint neamhiomlán ar:
  - aimsir, modh, nó ábhar briathair
  - tuiseal nó uimhir ainmfhocail
  - comhaontú nó céim aidiachta (m.sh. breischéim in ionad sárchéime)
  - uimhir, pearsa nó inscne forainm (m.sh. é (him) ina ionad é (it)
  - gaol idir ábhar agus oibiacht briathair
  - aistriúchán ar an tuiseal tabharthach nó tuiseal ginideach
  - brí/ sainmhíniú ar fhocal

Sampla de 'mhór-earráid':
- nuair a léiríonn aistriúchán tuiscint neamhleor ar:
  - brí/ sainmhíniú ar fhocal